

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

62 An omnes actus cum re præcepta impossibiles, sint peccatum mortale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

uendæ sint. At plures operationes, siue omissiones non habent, in quo uni-
antur, cum quælibet, respiciat finem
immediatum sui præcepti, qui est omni-
no diuersus à fine immediato alterius
præcepti.

14 Ad quartam Respondetur; Operatio-
nes illas præceptas, per accidens, esse
onus eiusdem diei; æque enim bene po-
terant poni in diuersis diebus; neque ex
eo, quod omnia præcepta occurrant eo-
dem die festo, sequitur, quod eorum
materiæ possint continuari; nam, cum
sint præcepta omnino diuersæ rationis,
nihil habent commune, ratione cuius,
vel in materiâ, vel in effectu continuari
possint, & in vnum coalescere; sicque
semper, remanent præcepta diuersa, &
qui illa transgreditur, semper plurapæ-
cepta transgreditur in materiâ leui.

COROLLARIUM.

Colligitur ex dictis, quæ dicta sunt 15
de præceptis diuersis eodem die
occurrentibus, valere etiam de pluribus
Votis eodem die obligantibus; vt, si
quis vno Voto promitteret, in honorem
Virginis septies Salutationem Angelicam
recitare; & alio Voto in honorem Domi-
nicæ Passionis, quinquies Orationem
Dominicam, & alijs Votis alias Oratio-
nes in honorem alicuius Sancti; Quam-
uis enim omnium Votorum obligatio,
pertineat ad virtutem Religionis, adhuc
tamen ipsa Vota sunt ita inter se diuersa,
vt nihil habeant commune, in quo eo-
rum materiæ moraliter continuentur,
sicut dictum est de pluribus præceptis
Ecclesiasticis eodem die occurrentibus.

QVAESTIO LXII.

*An omnes actus cum Re præcepta impossibiles sint pecca-
tum mortale.*

C A S V S.

13 **T**ITIVS, die quodam festo, cum plueret, decreuit propter pluuiam
domi manere, ac Sacrum omittere; domi verò postea, partim
studuit; partim ambulauit, partim officium, ac coronam reci-
tauit. Quæritur; Vtrum omnibus istis actionibus mortaliter pecca-
uerit.

S V M M A R I V M.

3 Omnes actiones impossibiles cum au-
ditione Sacri, videntur esse causa omis-
sionis Sacri.

8 Quenam actiones sint causa omissionis
Sacri.

9 Quot modis comparari possint cum Sa-
cri omissione.

R r 2

10 Non

- 10 Non omnes actiones impossibiles, sunt peccata.
- 11 Non omnes fuerunt causa omissionis Sacri.
- 12 Reliquae prater primam, se habuerunt concomitanter.
- 13 Sicut impedimenta luminis; postea post primum, non impediunt.
- 14 Ille solus actus est causa omissionis Sacri, ex vi cuius ponitur omisso.
- 15 Primus actus integrè impedit auditio- nem Sacri.
- 16 Proiecto breuiarij, est causa omissionis officij.
- 17 Actiones, post causam sufficientem omissionis electa, ipsius omissionis non sunt causa.
- 18 Actus, qui est causa omissionis, non habet aliam malitiam, quam ipsius omissionis.

RATIONES DVBITANDI.

- 2 QVemadmodum peccatum veniale, aut aliud opus indifferens, quando eligitur, vt medium ad finem mortalem, fit mortale; Ita fit etiam mortale, quando intenditur vt finis consequendus per medium mortale. Hoc ergo posito, quaritur; an omnes actus, cum re præcepta impossibiles, sint peccatum mortale, cum sine præcepti violatione poni non possint; Nemo enim studere potest, aut dormire diebus festis, dum Sacrum est audiendum, quin Sacrum omitat.
- 3 Et Titius quidem, omnibus illis actionibus, videtur mortaliter peccasse. Ita *Alvarez* 1. 2. d. 76. & alij apud ipsum. Et ex parte; *Valent.* 1. 2. d. 6. quæst. 1. p. 4. *Salas* 1. 2. tract. 13. d. 7. f. 7. quatenus dicunt, actum, qui est causa omissionis culpabilis, esse peccatum commissionis.

Primò; Quia omnes illæ actiones fuerunt causa omissionis Sacri; omnes enim erant impossibiles cum Sacri auditione. Hoc autem sufficit, vt omnes dicantur causa moralis omissionis Sacri; Tum quia illis positis, sequitur necessariò omisso Sacri; Tum quia, omnes ex se habent, vt sint impeditiæ auditionis Sacri. Causa autem moralis peccati, est peccatum.

Secundò; Quia, vt aliquid censeatur causa moralis alicuius effectus, satis est, vt illo posito, sequatur effectus, quamuis ob aliam etiam causam sequatur, vel sequi possit. Sed posito quocumque actu impossibili cum auditione Sacri, necessario sequitur omisso Sacri. Ergo omnis actus impossibilis cum auditione Sacri, est causa moralis omissionis Sacri.

Tertiò; Quia, de ratione causæ non est, vt ab illà solà sit effectus, alias non futurus, alioqui sequeretur, quòd si duo homines, explosis simul bombardis, hominem occiderent, neuter eorum esset causa illius cædis; quocumque enim illorum bombardam non explodente, adhuc secutus fuisset effectus. Ergo ad causam moralem, satis est, vt, ea posita, sequatur effectus, quamuis, illà non posita, adhuc idem effectus sequeretur. Sed positis omnibus actionibus impossibilibus cum auditione Sacri, sequitur necessariò omisso Sacri. Ergo omnes, sunt causa moralis omissionis Sacri, ideoque peccaminosa.

Quartò; Quia si quilibet actus impossibilis cum auditione Sacri non esset causa omissionis Sacri, sequeretur, Clericum,

ricum, qui iam statuisset ex tædio, tempore navigationis, officium non recitare, non peccare projiciendo breuiarium in mare; neque, qui Voto castitatis obstrictus, vxorem duceret, si antea statuisset, Votum illud non seruare; nec Latronem, rem furto sublatam distrahendo; si prius illam Domino statuisset non restituere; in his enim omnibus casibus actus impossibilis cum executione præcepti, non ita est causa omissionis, vt, eo remoto, fuissent hi præceptum seruaturi.

NOTABILIA.

8 **A**duertendum, est primò; Actum internum voluntatis, quo quis expressè vult Sacrum ommittere, esse causam omissionis, quia directè fertur in omissionem ipsam, & similiter actus illos externos, ex quorum intentione, ac desiderio Sacrum omittitur, esse causam indirectam eiusdem omissionis Sacri; quia propter illos Sacrum omittitur, & illi auditionem Sacri per se impediunt; differunt autem actus internus voluntatis, & isti actus externi, quia propositum omittendi Sacrum, est veluti causa efficiens omissionis, actus verò externi impossibiles, qui fiunt tempore omissionis Sacri, sunt quasi causa formalis, quia formaliter impediunt obseruantiam præcepti.

9 **A**duertendum est secundò; actus qui fiunt tempore omissionis Sacri, siue quo esset audiendum Sacrum, dupliciter cum ipsa omissione comparari possè; primò per se, siue vt sunt causa illius,

& aliquid antecedens; & sic semper sunt peccatum, quamuis actus alias in se boni essent; Tum quia causa peccati eo ipso est peccatum; Tum quia effectus, qui sequitur ex actione humana, est vna ex circumstantijs ipsius; quando autem circumstantia est mala, etiam ipse actus redditur malus; Ergo, quando omissio Sacri culpabilis, sequitur ex aliquà actione tanquam ex causà, actio illa erit mala. Secundò comparari possunt actus cum omissione, tanquam aliquid illam accidentaliter concomitans; tunc autem non sunt peccatum, quia, cum non sint causa omissionis Sacri, nullam malitiam contrahunt ab ipsa omissione; imò volente iam Titio, v. g. domi manere, ac Sacrum ommittere, melius est, eò tempore studere, aut horas Canonicas recitare, quam ludere. His positis,

RESOLVTIO.

Respondetur; non omnes illas actiones fuisse peccaminosas, sed solam mansionem domi, *Valentia tom. 2. dis. 6. quest. 1. p. 4. d. 2. Azor. tom. 2. lib. 4. c. 13. qu. 7. Clauis reg. lib. 2. c. 6. num. 10. Bonacin. dis. 2. de pecc. quest. 4. p. 4. num. 27. Vasqu. 1. 2. d. 93. cap. 3. num. 10. Becanus p. 2. tract. 2. c. 3. quest. 5.* & alij apud istos.

Primò; Quia hæc sola mansio, per se primo fuit electa à Titio, & cum Sacri auditione erat impossibilis. Ergo hæc sola fuit causa omissionis externæ Sacri; hæc enim sola, per se, & sine alijs, re ipsa Sacri auditionem impediuit, &

R r 3

ex

ex vi illius, secuta est omiffio; Ergo hæc sola fuit caufa omiffionis, ideoque peccaminofa.

12 Secundò; Quia omnes aliæ actiones, quamvis cum auditione Sacri incompossibiles, cum fuerint electæ solùm secundariò, & post priorem illam operationem; (nomine autem operationis, intelligimus hic etiam id, quod physica operatio non est, vt sedere, iacere, domi manere, &c.) non fuerunt caufa omiffionis; posito enim primo illo opere incompossibili, scilicet mansione domi, necessariò posita est omiffio Sacri. Ergo reliqua opera, quæ secundariò fuerunt assumpta, nullam habuerunt causalitatem in Sacri omiffionem, sed solùm habuerunt se per accidens, & concomitanter; ideoque non fuerunt mala.

13 Tertiò; Quia, si lumen semel impediatur per conclusionem fenestræ, iam reliqua impedimenta, quæ idem lumen impedire potuissent, de facto nullo modo impediunt, quia de facto iam semel integrè impeditum est; Ergo similiter, cum auditio Missæ semel integrè impedita fuerit per mansionem domi, iam aliæ actiones, quæ supervenerunt, quamvis aliàs impedire potuissent, tamen de facto conditionem Sacri non impediunt.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

14 **N**equè obstant rationes in contrarium. Nam ad primam respondetur; Non omnem actum ex se incom-

possibilem cum auditione Sacri, esse actum causam omiffionis, sed illum solùm, ex vi cuius de facto sequitur omiffio Sacri, scilicet mansionem domi; ex vi enim istius solùm, secuta est omiffio Sacri.

Ad secundam; & tertiam Respondetur; Disparitatem esse inter duas explosiones bombardæ, & duas actiones incompossibiles cum auditione Sacri: nam vna explosio, alteram iuuat in ordine ad occisionem ponendam; Cum enim secundus explodit, non est adhuc posita occisio, vt suppono. At primus actus incompossibilis cum auditione Sacri, integrè ac perfectè eius auditionem impedit; Vnde reliqui supervenientes nihil efficiunt.

Ad quartam Respondetur; negando sequelam, projectio enim breuiarij, facta à Clerico post propositum hoc canonicas omittendi est peccatum, quia per illam ponitur caufa omiffionis horarum, & Clericus reddit se impotentem ad præcepti obseruationem. Similiter qui obstrictus est Voto castitatis, si ducat Vxorem, ponit veram causam omiffionis Voti, quia reddit se impotentem ad Voti obseruantiam; denique distractio rei furto ablata, est peccatum, quia est contrectatio rei alienæ, inuito Domino, & est actus incompossibilis cum restitutione.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; operationes incompossibiles cum auditione Sacri,

non esse causam omissionis, quando secundariè eliguntur, & posita iam alia causâ sufficiente; nam, si eligerentur ut finis; ut si quis ex desiderio studendi, vellet domi manere, & sic Sacrum omittere; iam essent causâ omissionis; per modum finis.

18 Secundò; Actum, qui est causâ omissionis Sacri, non habere aliam malitiam quam malitiam omissionis Sacri. Tum quia ordinatur ad illam tanquam causâ; in moralibus autem, quæ ad vnum ordinantur, non censentur esse numero distincta, cum quis enim parat gladium, & domo egreditur, ut occidat inimi-

cum; licet isti actus physicè sint plures, omnes tamen constituunt unum numero peccatum homicidij. Tum quia actus secundùm se bonus, redditur malus, solum quia est causa omissionis Sacri. Ergo non habet aliam malitiam, præter malitiam ipsius omissionis; ab ea enim habet actus, ut sit peccaminosus. Tum denique quia bona intentio, quando est causa malæ electionis; ut, cum quis furatur ad eleemosynam faciendam; quamvis in se ipsâ sit peccatum; non habet tamen malitiam diuersam à malitiâ electionis, v. g. à malitiâ furti.

QVÆSTIO LXIII.

An propositum non abstinendi ab vno veniali, sit peccatum mortale.

C A S V S.

TITIVS, cum, quodam die, scrupulis angeretur; tædio affectus, omnia venialia committere proposuit, & sola mortalia vitare. Quæritur; Vtrum mortaliter peccauerit.

S V M M A R I V M.

- 3 *Propositum admittendi omnia venialia, videtur occasio proxima peccati mortalis, & sic peccatum mortale.*
- 7 *Non est tamen mortale.*
- 8 *Non constituit in periculo proximo mortaliter peccandi.*
- 9 *Neque est virtualiter propositum periculi proximi.*
- 10 *Alioquin teneremur vitare aliqua venialia.*
- 11 *Nec salus nostra confisteret in obseruatione præceptorum obligantium ad mortale.*

- 12 *Imò teneretur quis, etiam de venialibus conteri.*
- 13 *Venialia, constituunt solum in remoto periculo mortalis.*
- 14 *Cum proposito venialia non vitandi, stare potest firmum propositum vitandi mortalia.*
- 15 *Ideoque propositum venialium, non continet periculum mortalium.*
- 16 *Aliquando tamen est peccatum mortale.*

RATIO-